

Genel puanlama ilkeleri

- Örnek cevaplar yol göstericidir; anlam bakımından doğru ve eş değer her cevap tam puan alır. Ezber cümle aranmaz.
- Her ölçüt ayrı değerlendirilir; ölçütü kısmen karşılayan cevaplara, ilgili notta belirtilen kısmi puan verilir.
- Yanlış bilgi içeren kısım, ilgili ölçütten puan almaz; cevabın doğru olan diğer kısımları ayrıca puanlanır.
- Yazım ve noktalama hataları anlamı bozmuyorsa puan kırılmaz.
- Her sorudaki ölçüt puanlarının toplamı, o sorunun puanına eşittir.

Soru	Başlık	Öğrenme çıktısı	Puan
1	Sözlerinden kişiliğine	İTA.8.1.2	15
2	Batı'ya açılan yüz: İstanbul	İTA.8.1.3	15
3	Hareket Ordusu	İTA.8.1.4	15
4	Milliyetçiliğin rüzgârı	İTA.8.2.1	15
5	Cepheden cepheye	İTA.8.2.2	20
6	Wilson İlkeleri	İTA.8.2.2	20
TOPLAM			100

İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

1

Sözlerinden kişiliğine

15 PUAN

a) Her sözün öne çıkardığı kişilik özelliğini yazınız. (9 puan)

Örnek cevap: 1: Vatan ve millet sevgisi (vatanseverlik). 2: Gerçekçilik (mantıklı ve gerçekçi oluşu). 3: Kararlı ve mücadeleci oluşu.

Puanlama ölçütü	Puan
1 – vatanseverlik	3
2 – gerçekçilik	3
3 – kararlılık/mücadelecilik	3
Madde toplamı	9

b) Atatürk'ün kişilik özelliklerinden birinin oluşumunda öğrenim hayatındaki bir deneyimin etkisini açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: Tevfik Bey'in etkisiyle tarih bilinci kazandı; matematiğe ilgisi mantıklı düşünmesini destekledi; Ömer Naci sayesinde hitabete ilgi duydu (herhangi biri).

Puanlama ölçütü	Puan
Öğrenim hayatından doğru bir deneyim	3
Deneyimi kişilik özelliğiyle ilişkilendirme	3
Madde toplamı	6

İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

2

Batı'ya açılan yüz: İstanbul

15 PUAN

a) İstanbul'un Mustafa Kemal'in fikir hayatına bir etkisini yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Batı'nın sosyal ve kültürel hayatını yakından tanıdı; ülke sorunlarıyla ilgilenmeye başladı.

Puanlama ölçütü	Puan
Batı'yı tanıma ya da ülke sorunlarına ilgi	5
Madde toplamı	5

b) Konferanslar vermesi ve gazete-dergi hazırlaması onun hangi yönlerini gösterir? (5 puan)

Örnek cevap: Liderlik, öğreticilik ve fikirlerini paylaşma isteği; hitabet yeteneği.

Puanlama ölçütü	Puan
Uygun bir özellik ve kısa açıklama	5
Madde toplamı	5

c) Evinde arkadaşlarıyla ülke sorunlarını tartışmasının ileride Millî Mücadele'ye nasıl yansıdığını açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: Ülke sorunlarını arkadaşlarıyla birlikte tartışma alışkanlığı, Millî Mücadele'de arkadaşlarıyla birlikte toplantılar yapıp kararlar almasına zemin hazırladı.

Puanlama ölçütü	Puan
Toplantı/birlikte karar alma alışkanlığının Millî Mücadele'ye yansıması	5
Madde toplamı	5

İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

3

Hareket Ordusu

15 PUAN

a) Hareket Ordusu'nun kuruluş amacını yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: 31 Mart Ayaklanması'nı bastırmak ve düzeni sağlamak.

Puanlama ölçütü	Puan
Ayaklanmayı bastırma / düzeni sağlama	4
Madde toplamı	4

b) Mustafa Kemal'in ordu ile siyaset arasındaki ilişkiye bakışını açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: Ordunun siyasete karışmaması gerektiğini, yönetimin sivillere ait olduğunu düşünüyordu.

Puanlama ölçütü	Puan
Ordunun siyasetten ayrı tutulması gerektiği	6
Madde toplamı	6

c) Bu düşüncenin onun İttihat ve Terakki Cemiyeti'nden ayrılmasıyla ilişkisini yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Ordunun siyasetten ayrılması gerektiğini düşündüğü ve cemiyetle fikir ayrılığına düştüğü için İttihat ve Terakki'den ayrılarak kendini askerliğe verdi.

Puanlama ölçütü	Puan
Aynı düşünce nedeniyle cemiyetten ayrıldığını belirtme	5
Madde toplamı	5

İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

4

Milliyetçiliğin rüzgârı

15 PUAN

a) Milliyetçilik düşüncesinin Birinci Dünya Savaşı'nın çıkmasına etkisini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: Çok uluslu devletlerde bağımsızlık isyanları arttı; devletler arasındaki gerginlik büyüdü.

Puanlama ölçütü	Puan
Bağımsızlık isyanlarının artması / gerginlik	5
Madde toplamı	5

b) Sırbistan'ın iddiası ile milliyetçilik arasında nasıl bir ilişki kurarsınız? (5 puan)

Örnek cevap: Sırbistan, kendi milletinden insanların yaşadığı yerleri almak istiyordu; bu, milliyetçiliğin doğrudan bir sonucudur.

Puanlama ölçütü	Puan
Toprak iddiasının milliyetçilikten kaynaklandığını açıklama	5
Madde toplamı	5

c) Silahlanma yarışının savaş riskini neden artırdığını yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Silahlanan devletler sorunları savaşla çözmeye daha istekli hâle gelir; karşılıklı güvensizlik artar.

Puanlama ölçütü	Puan
Güvensizlik / savaşa hazır olma ile açıklama	5
Madde toplamı	5

İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

5

Cepheden cepheye

20 PUAN

a) Tablodaki boş alanları doldurunuz. (12 puan)

Örnek cevap: Kafkas: Anadolu Türkleri ile Orta Asya Türklerini birleştirmek, Almanların Bakü petrollerini ele geçirmek istemesi; hazırlıksızlık nedeniyle ordu iklime yenildi, Brest-Litovsk ile cephe Osmanlı lehine kapandı. Kanal: İngiltere'nin Hindistan sömürge yoluyla bağlantısını kesmek; Osmanlı aleyhine sonuçlandı. Irak: (İngilizler açtı) Kafkaslardaki Ruslarla birleşmek, Abadan petrollerini korumak; Kut'ül Amare'de İngilizler yenildi ama sonunda Bağdat işgal edildi.

Puanlama ölçütü	Puan
Kafkas – amaç	2
Kafkas – sonuç	2
Kanal – amaç	2
Kanal – sonuç	2
Irak – amaç	2
Irak – sonuç	2
Madde toplamı	12

b) Osmanlı Devleti'nin aynı anda birçok cephede savaşmasından hangi çıkarımı yapabilirsiniz? (8 puan)

Örnek cevap: Osmanlı'nın gücü bölündü, ordu ve kaynaklar yetersiz kaldı; birçok cephede başarısız olması toprak kayıplarına yol açtı. Osmanlı, büyük ölçüde Almanya'nın çıkarları için de cephe açmak zorunda kaldı.

Puanlama ölçütü	Puan
Gücün bölünmesi / kaynakların yetersizliği	4
Toprak kaybı ya da Almanya'nın çıkarlarına hizmet ile ilişkilendirme	4
Madde toplamı	8

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- a maddesinde Irak Cephesi'nin amacı İngiltere açısından yazılmalıdır; Kut'ül Amare zaferi ya da Bağdat'ın işgali sonuç olarak kabul edilir.

İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

6

Wilson İlkeleri

20 PUAN

a) İlk ilkenin Osmanlı Devleti'ne sağlayabileceği bir avantajı yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Türklerin yaşadığı yerlerin Türklerde kalmasını güvenceye alıyordu; Türk yurdunun paylaşılmasına karşı dayanak oluşturuyordu.

Puanlama ölçütü	Puan
Türk çoğunluklu bölgelerin korunması	6
Madde toplamı	6

b) İkinci ilkenin Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü nasıl tehdit ettiğini açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: Azınlıkların çoğunlukta olduğu yerlerde ayrı devletler kurulursa Osmanlı toprakları parçalanacaktı.

Puanlama ölçütü	Puan
Azınlık devletleriyle toprakların parçalanması	6
Madde toplamı	6

c) Wilson İlkeleri neden başarıya ulaşamamıştır? İngiltere, Fransa ve İtalya'nın tutumuyla açıklayınız. (8 puan)

Örnek cevap: Bu devletler ilkelerin kendi çıkarlarına ters düştüğünü anladı; ABD'ye ters düşmemeye çalışırken gizli antlaşmaları uygulamaya devam ettiler ve işgallerini gizlemek için mandacılık rejimini ortaya attılar.

Puanlama ölçütü	Puan
Çıkarlarına ters düşmesi	3
Gizli antlaşmaları uygulamaya devam etmeleri	3
Mandacılık	2
Madde toplamı	8

İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.